

Tourism and Recreation

<https://dergipark.org.tr/tourismandrecreation>

E-ISSN: 2687-1971

Açık alan rekreasyonu çalışmalarına dair bibliyometrik analiz

Bibliometric analysis of outdoor recreation researches

Ferhat Kılıçarslan^{1*}, Tebessüm Ayyıldız Durhan²

¹Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü, ferhat.kilicarslan@gazi.edu.tr, 0000-0002-9363-1068

²Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü, tebessum@gazi.edu.tr, 0000-0003-2747-6933

MAKALE BİLGİSİ ARTICLE INFO

Derleme / Review

Anahtar Kelimeler:
Açık alan, Rekreasyon, Bibliyometrik.

Key Words:
Outdoor, Recreation, Bibliometrics

Gönderme Tarihi / Received Date:
01.02.2024

Kabul Tarihi / Accepted Date:
28.06.2024

Yayınlanma Tarihi / Published Online:
31.12.2024

DOI:
[10.53601/tourismandrecreation.1430149](https://doi.org/10.53601/tourismandrecreation.1430149)

ÖZET

Açık alan rekreasyonu, son yıllarda doğayla bütünleşme talebinin artmasıyla birlikte ilginin paralel olarak arttığı bir alan olarak güncelliğini korumaktadır. Açık alan rekreasyonuna yönelik akademik alan yazının özellikle yerelde sınırlı kaldığı düşüncesinden hareketle mevcut araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın amacı 2010-2023 yılları arasında Türkçe literatürde yer alan çalışmaların bibliyometrik analizinin gerçekleştirilmesidir. Araştırmada incelenen çalışmalar Google Akademik, TR Dizin, Asos Index, CEEOL olmak üzere 4 veri tabanında yer alan Türkçe çalışmalar baz alınarak sınırlandırılmıştır. Açık alan rekreasyonu anahtar kelimesi taranarak açık alan rekreasyonu konusunda yapılan çalışmalar bibliyometrik analiz yöntemiyle yıl, tür, alan indeksi ve anahtar kelime gibi bibliyometrik özellikleri açısından incelenmiştir. Verilerin görselleştirilmesinde Gephi versiyon 0.10.1 ve PowerPoint kullanılmıştır. Elde edilen verilere göre 4 veri tabanında toplam 53 çalışmaya rastlanmıştır. Bibliyometrik analiz yöntemleri ile yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre, açık alan rekreasyonuna dair çalışmaların 2019'dan sonra artan bir talep ile daha fazla araştırılmaya başlandığı, açık alan rekreasyonu çalışmalarının doğa sporları ve turizm çalışmaları ile ilişkiler gösterdiği tespit edilmiştir. Bununla beraber uluslararası alan yazının niceliği düşünüldüğünde Türkçe literatürde açık alan rekreasyonu çalışmalarına nicelik bakımından daha fazla odaklanmaya ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

ABSTRACT

Outdoor recreation is a field in which interest has increased in parallel with the increasing demand for integration with nature in recent years. Based on the idea that the academic literature on outdoor recreation is limited especially locally, the aim of this study is to conduct a bibliometric analysis of the studies in the Turkish literature between 2010 and 2023. The studies examined in the research were limited on the basis of Turkish studies in 4 databases: Google Scholar, TR Index, Asos Index, CEEOL. By searching the keyword "outdoor recreation", the studies on outdoor recreation were examined in terms of year, type, field index and keyword bibliometric features by bibliometric analysis method. Gephi version 0.10.1 and PowerPoint were used for data visualization. According to the data obtained, a total of 53 studies were found in 4 databases. According to the findings obtained as a result of the analysis conducted with bibliometric analysis methods, it was determined that studies on outdoor recreation started to be researched more with an increasing demand after 2019, and that outdoor recreation studies show relationships with outdoor sports and tourism studies. However, considering the quantity of international literature, it can be said that outdoor recreation studies in Turkish literature need more focus in terms of quantity.

1. Giriş

İnsanların dünya genelinde şehirlere taşınmasıyla birlikte, modern yaşamın sağlık üzerindeki olumsuz etkilerine dair endişeler artmaktadır. Bu olumsuz etkiler arasında egzersiz eksikliği, obezite gibi fiziksel ve stres gibi ruh sağlığı problemlerine yol almaktadır. Bu doğrultuda fiziksel olarak aktif olmanın bu tür endişeleri çözeceğinden bahsetmek mümkündür. Fiziksel olarak aktif olmak hem ruhsal açıdan (Paluska & Schwenk, 2000) hem de fiziksel açıdan

(Warburton & Bredin, 2017) sağlığın korunmasına yardımcı olabileceği gibi kaybedilen sağlığın tekrar kazanılmasına da yardımcı olabilir.

Fiziksel olarak aktif olmanın iki yolu vardır: İç mekan etkinliklerine katılmak ya da dış mekan etkinliklerine katılmak. Coon ve arkadaşları (2011) tarafından yapılan bir araştırma, doğal ortamlarda yapılan egzersizlerin, iç mekânlarda yapılanlara kıyasla daha fazla canlanma hissi, pozitif bağlılık, azalmış gerginlik, kafa karışıklığı, öfke,

depresyon ve enerji artışı ile ilişkili olduğunu bulmuştur. Bu, açık alanda aktif olmanın önemini vurgular. Bu nedenle, politika yapımcıların doğada zaman geçirmenin önemini anlayarak, açık alan etkinliklerini desteklemek için çalışmalar yürütmeleri gerekmektedir (Bell vderleri, 2007). Araştırmacıların da bu alana daha fazla odaklanmaları gerektiği söylenebilir. 1985'te, Amerikalıların Açık Alan Komisyonu ABD'nin açık alan rekreasyon politikalarını inceledi. Bu incelemenin sonucunda, açık alanda yapılan fiziksel aktivitenin sağlığa olumlu etkileri olduğu, kapalı alanlarda hareketsiz yaşamının ise sağlık açısından olumsuz sonuçlara yol açtığı bulundu (Godbey, 2009). Her ne kadar açık alanlarda yapılan rekreasyonel faaliyetlere katılımın faydalarından bahsetmek mümkünse, açık alan faaliyetlere katılımın iç mekanlardaki faaliyetlere katılımdan daha zorlayıcı yanı olduğu söylenebilir. Bu zorlayıcılık bazen insanların kendilerini güdüleyememelerinden bazen de açık alan rekreasyonel faaliyet sahalarının sorunlarından kaynaklanır. Açık alan faaliyetleri, bilgi eksikliği, kalabalık, mesafe, masraflar ve refakatçi eksikliği gibi faktörler tarafından güçlü bir şekilde kısıtlanmaktadır. Suç korkusu, ekipman eksikliği, yüksek giriş ücretleri ve bakımsız tesisler de önemli kısıtlamalardır (Shores vd., 2007). Bu nedenle insanlar açık alan faaliyetlerine katılma konusunda zorluklar ya da engeller yaşayabilir (Godbey vd., 2010).

İnsanların açık alanlarda katılım sağladıkları faaliyetlerin genel adına açık alan rekreasyonu adı verilmektedir. Humagain ve Singleton (2023), açık alan rekreasyonunu, açık alanda veya doğal bir ortamda rekreasyonel faaliyetlerde bulunmayı amaçlayan, evden uzakta en az bir gece konaklamayı içeren bir yolculuk olarak tanımlamaktadır. Buna ek olarak açık alan rekreasyon faaliyetleri ulusal ve kültürel farklılıklara göre şekillenerek her ülke ve kültür için farklılaşmaktadır (Bell vd., 2007). Bu doğrultuda her ülke için açık alan rekreasyonel faaliyetlerinin türleri ve bu faaliyetlere katılım nedenleri gibi konuların araştırılarak ülkeler ve kültürler için açık alan rekreasyon faaliyetlerinin anlamı ortaya konulabilir.

Açık alan rekreasyon faaliyetlerinin planlanmasının ve organize edilmesinin hem kişilere hem de kurumlara karşılıklı faydalarının olduğundan bahsetmek mümkündür. Açık alan rekreasyon programları ve tesisleri, okullar için öğrencileri çekme, tutma ve onların memnuniyetini artırma gibi önemli faydalar sunmanın yanı sıra, öğrenciler açısından da akademik başarının artması, zihinsel ve fiziksel sağlığın iyileşmesi, stres ve anksiyete seviyelerinin düşmesi, sosyal bağlantıların güçlenmesi, içsel ve kişiler arası becerilerin gelişmesi, çevresel duyarlılığın artması ve doğa ile olan bağın güçlenmesi gibi bir dizi önemli fayda sağlamaktadır (Andre vd., 2017). Bu etkinlikler, yürüyüşten bisiklete, oryantiringden kano ve yelken gibi maceralı aktivitelere kadar geniş bir yelpazeyi kapsayarak, ruh sağlığı sorunları olan bireyler için geçerli bir terapötik araç olma potansiyeline sahiptir (Frances, 2006). Açık hava etkinliklerinin çocukların gelişimine olan katkıları da göz ardı edilemez; bu etkinlikler, duysal ve motor gelişimden bilişsel gelişime, duygusal düzenlemeden sosyal etkileşim ve becerilere kadar birçok alanda faydalar sağlamaktadır (Tb, 2023). Bu bulgular, açık alan rekreasyonunun sadece bireysel sağlık ve refahı

artırmakla kalmayıp, aynı zamanda eğitim ortamlarını zenginleştiren ve toplumsal iyiliği destekleyen kritik bir unsur olduğunu göstermektedir.

Türkiye'de ekonomik kalkınma, çevresel sürdürülebilirlik, eğitim ve toplumsal sağlık açısından açık alan rekreasyonu endüstrisinin gelişmesi ve faydalarının toplum açısından uygulanması önemlidir. Bu bağlamda, son 20 yılda Türkiye'de açık alan rekreasyonu üzerine yapılan araştırmalar yoğunlaşmıştır. Ancak, bu alanda yapılan araştırmalar, yabancı literatüre oranla oldukça sınırlı kalmıştır. Türkçe literatürde açık alan rekreasyonundaki kalıplar ve eğilimler hakkında önemli bilgiler üzerine çalışmalar yapılmaktadır (Ak, 2022; Ardahan & Lapa, 2011; Birol & Aydın, 2019; Çetinkaya & Kaplan, 2020). Örneğin, Türkiye'de açık alan rekreasyonu artık uzun mesafeler, el değmemiş ve bozulmamış ortamlara yapılan geziler yerine, daha kısa süreli ve tercihen daha yakın alanlara yapılan gezilerle karakterize edilmektedir (Demiral, 2018; Dinç, 2021). Ayrıca, açık alan rekreasyon alanları üzerine tespit çalışmaları da gerçekleştirilmiştir (Eryılmaz & Unur, 2019; İnce, 2019; Kaya, 2019). Son zamanlarda yapılan araştırmalar, doğaya maruz kalmanın insanları nasıl olumlu etkilediğine ve dolayısıyla genel olarak nüfusun sağlığına nasıl katkıda bulunduğuna odaklanmaktadır (Ardahan, 2012; Çelik, 2019; Ilgar Doğan & Şahin, 2022; Yazgeç, 2019).

Bir rekreasyon alanının mevcut durumunu ve gelişimini anlamak için peyzaj ve kentsel yeniden yapılandırmaya yönelik bilimsel temelli bir yaklaşıma ihtiyaç vardır (Mammədov vd., 2022). Buna göre, rekreasyonel bir alanın doğru kullanılması için mevcut durumun ve potansiyel durumunun ayrıntılı olarak incelenmesi ve şehirlerin, sağlıklı yaşamı teşvik etmek için planlanması gerekmektedir (Kocalar, 2020). Bu bilgiler ışığında, alanın teorik, kuramsal ve kavramsal durumu belirlenir ve durum değerlendirmesi yapılır (Yersüren & Özel, 2020). Bu inceleme ile açık alan rekreasyonu araştırmalarında kullanılan yöntemleri ve bu alanda ne tür gelişmelerin ve ilerlemelerin olduğu tespit edilebilir. Ayrıca, yenilikçi yöntemlerin ve tekniklerin geliştirilmesi için zemin oluşturarak gelecekte yapılabilecek araştırmalara da yol gösterir. Bibliyometrik analizin amacı, kullanılan anahtar kavramlardan başlayarak alanın genel yapısını ortaya koymaktır. Mevcut çalışmada bibliyometrik yöntemler kullanılmıştır. Bu doğrultuda, araştırmanın amacı bu yapıyı ortaya koymaktır.

2. Kuramsal Çerçeve

Açık alan rekreasyonu, ormanlar, kıyıları, göller, nehirler, dağlar ve genellikle milli parklar olarak korunan diğer doğal manzaralarda gerçekleştirilen faaliyetleri içermektedir. Bu faaliyetler oturup dinlenmek gibi pasif ya da kayak, dağ bisikleti veya ata binmek gibi aktif olabilir. Yürüyüşe çıkmak gibi tek başına ya da ailece piknik yapmak veya arkadaşlarla yürüyüşe çıkmak gibi başkalarıyla birlikte yapılabilir (Bell vd., 2007). Tüm bu çeşitliklere rağmen açık alan rekreasyon araştırmaları genellikle yalnızca yürüyüş ve kampçılık gibi geleneksel açık alan rekreasyon etkinliklerini kapsarken, çok azı bahçe işleri ve mahalle yürüyüşleri gibi daha gündelik açık alan etkinliklerini de içermektedir (Cordell, 2012; Godbey, 2009; Nordh vd., 2017). Ayrıca, açık alan rekreasyon

Tablo 1. Yayımlanan araştırma makaleleri ve ölçek geliştirme çalışmalarının yayımlandığı dergiler ve yayım sayısına dair bilgiler

Dergi Adı	Yayın Sayısı	Dergi Adı	Yayın Sayısı
Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi	1	Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi	1
Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi	1	Türk Turizm Araştırmaları Dergisi	1
Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi	1	Gastroia: Journal of Gastronomy And Travel Research	1
Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi	1	Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi	1
ERPA	1	International Journal of Human Sciences	2
International Journal of Contemporary Tourism Research	1	Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
International Journal of Holistic Health, Sports and Recreation	1	Türkiye Spor Bilimleri Dergisi	1
Journal of International Social Research	1	Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi	1
Journal of Recreation and Tourism Research	2	Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi	1
Journal of Tourism & Gastronomy Studies	1	Tourism and Recreation	3
Pamukkale Journal of Sport Sciences	1	Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi	1
Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi	1	Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi	1
Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi	1		

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

araştırmaları sıklıkla yalnızca avcılık ve balıkçılık gibi belirli açık alan rekreasyon faaliyetlerine odaklanmakta ya da tek bir alan veya bölgeyle sınırlı kalmaktadır (Hjerpe, 2018).

Açık alan rekreasyonu sektörel olarak büyümeye devam ederken (White vd., 2016), korunan kamu arazilerinin genel ziyaret ve harcama eğilimlerindeki rolü ise akademik ve araştırma dünyasında giderek daha az araştırma konusu olan ve daha az odak noktası haline gelen bir araştırma konusu olmaktadır (Holmes vd., 2016). Açık alan rekreasyon araştırmaları uzun bir geçmişe sahip olmasına rağmen, açık alan etkinlikleri kullanıcıları ve etkinlik grupları içindeki katılım modelleri, güdüler ve ihtiyaçlar hakkında bilgi sağlamıştır (Andkjær, 2008; Bell vd., 2009; Pröbstl vd., 2010). Ancak, aktif açık alan rekreasyonu için çeşitli ortamlar, tesisler ve ürünler hakkında yapılan çalışmalar daha sınırlı kalmıştır.

Mevcut araştırma kapsamında Türkçe alan yazını yer alan açık alan rekreasyonu konusunda gerçekleştirilmiş olan araştırmaların bilgi birikimi ve akademik katkılarının analiz edilmesi amaçlanmaktadır. 2010-2023 yılları arasında kaç çalışmanın yayımlandığı belirlenerek, konunun akademik ilgi düzeyi ve zaman içindeki gelişiminin incelenmesi, çalışmaların yayımlandığı veri tabanlarının (Google Akademik, TR Dizin, Asos Index, CEEOL) dağılımının gösterilerek, araştırmaların erişilebilirliğinin ve yaygınlığının

değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu doğrultuda seçilen veri tabanlarının büyük bir çoğunlukla açık erişime sahip olması, ilgili veri tabanlarının seçiminde rol oynamıştır. Yayınların hangi dergilerde yer aldığı belirlenerek, açık alan rekreasyonu konusundaki akademik prestij ve kabul gördüğü dergiler ortaya çıkarılmaktadır. Araştırma türlerinin (tez, makale vb.) analizi yapılarak, konunun metodolojik çeşitliliği ve akademik derinliğinin ölçülmesi amaçlanmaktadır. Anahtar kelimelerin dağılımının analiz edilmesi, araştırmaların odak noktaları ve trendlerin belirlenmesine ve konunun ana temaları ile alt konularının anlaşılmasına ışık tutacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla bu sorularla, Türkçe literatürde açık alan rekreasyonu konusundaki çalışmaların kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi, mevcut durumun anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Bu bilgiler ışığında mevcut çalışmada 2010-2023 yılları arasında açık alan rekreasyonu konusunda Türkiye'de yapılan akademik çalışmaların kapsamlı bir bibliyometrik analizini sunmayı amaçlanmaktadır. Bu analizle, belirtilen dönemde açık alan rekreasyonu üzerine yayımlanan toplam çalışma sayısını belirlemek, bu çalışmaların hangi veri tabanlarında (Google Akademik, TR Dizin, Asos Index, CEEOL) yoğunlaştığını ortaya koymak, yayımlanan çalışmaların hangi dergilerde yer aldığını saptamak, çalışmaların araştırma türüne (tez, araştırma makalesi vb.) göre dağılımını incelemek ve çalışmalarda sıkça kullanılan anahtar kelimelerin dağılımını analiz etmek hedeflenmektedir. Bu bağlamda, araştırmamızın temelini oluşturan sorular şunlardır:

- 1) 2010-2023 yılları arasında açık alan rekreasyonu konusunda Türkiye'de ne kadar akademik çalışma yapılmıştır?
- 2) Bu çalışmalar hangi veri tabanlarında yayımlanmıştır ve dağılımları nasıldır?
- 3) Yayımlanan çalışmalar en çok hangi dergilerde yer almıştır?
- 4) Bu çalışmaların araştırma türleri nelerdir ve nasıl bir dağılım göstermektedir?
- 5) Çalışmalarda öne çıkan anahtar kelimeler ve bu kelimelerin dağılımı nedir?

Bu sorular, açık alan rekreasyonu alanındaki mevcut

Tablo 2. Yayımlanan tez çalışmalar ve üniversitelere göre dağılımı

Üniversite Adı	Yayın Sayısı	Yıl(lar)
Akdeniz Üniversitesi	1	2012
Anadolu Üniversitesi	2	2013- 2019
Balikesir Üniversitesi	1	2016
Batman Üniversitesi	2	2018- 2019
Celal Bayar Üniversitesi	1	2019
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	2016
Hacı Bayram Veli Ün.	1	2019
Kocaeli Üniversitesi	1	2021
Akdeniz Üniversitesi	1	2012
Anadolu Üniversitesi	2	2013- 2019
Balikesir Üniversitesi	1	2016
Batman Üniversitesi	2	2018- 2019
Celal Bayar Üniversitesi	1	2019

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 1. Açık alan rekreasyonu üzerine yapılan çalışmaların anahtar kelimelerine dair kelime bulutu

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur

akademik literatürün derinlemesine, anlaşılmasına ve bu alandaki araştırma eğilimlerinin, boşluklarının ve gelecekteki potansiyel yönlerinin belirlenmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir. Bu şekilde, hem akademik çevre için önemli bir kaynak oluşturulacak hem de politika yapıcılar ve uygulayıcılar için değerli bilgiler sunulacaktır.

3. Yöntem

Bibliyometrik analiz merkezinde yer alan veriler büyük (örneğin, binlerce olmasa da yüzlerce) ve nesnel (örneğin, atıf ve yayın sayısı, anahtar kelime ve konuların ortaya çıkışı) olma eğilimindedir, ancak yorumları genellikle hem nesnel (örneğin, performans analizi) hem de öznel (örneğin, tematik analiz) değerlendirmelere dayanır ve bilinçli teknikler ve prosedürler aracılığıyla oluşturulur. Bibliyometrik analiz, yapılandırılmamış büyük verilerin anlamlı bir şekilde değerlendirilmesi ve bilimsel bilgi birikimi ile evrimsel nüansların çözümlenmesi için kullanılır (Donthu vd., 2021).

Bu doğrultuda çalışmada, Türkçe literatürde yer alan açık alan rekreasyonu konulu çalışmaların, Google Akademik, CEEOL, TRDizin ve Asos Index veri tabanlarında açık alan rekreasyonu anahtar kelimesi taranarak, bibliyometrik analiz yöntemiyle yayım yapılan veri tabanı”, yıl, yayımlanan dergi, yayın türü ve anahtar kelime bibliyometrik özellikleri açısından incelenmiştir. Mevcut çalışmada taranan dizinlerin tercih edilmesinde bu veri tabanlarının güvenilir ve geniş kapsamlı olmaları, bilimsel literatürün geniş bir yelpazesini tarama imkânı sunmalarıdır. Bunun yanı sıra analize sadece Türkçe alan yazının eklenmesindeki amaç ise Türkçe alan yazının durumunun ortaya konması ile bu alandaki mevcut

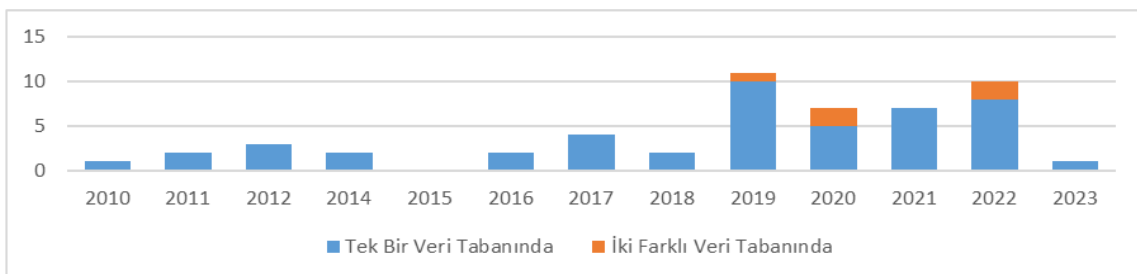
bilgi birikiminin ortaya çıkarılması ve Türkiye'deki akademik çalışmalara dair bir değerlendirme yapılabilmesine olanak sağlayacağı düşüncesinden ortaya çıkmıştır. Ayrıca, Türkçe literatürün uluslararası literatüre kıyasla eksikliklerinin ve güçlü yanlarının belirlenmesi, gelecekteki araştırmalar için yol gösterici olacaktır. Bu nedenle, çalışmanın kapsamı Türkçe yayınlarla sınırlandırılarak, yerel akademik katkıların detaylı bir şekilde analiz edilmesi hedeflenmiştir. Elde edilen veriler Gephi 0.10 ve Microsoft Powerpoint uygulamalarında analiz edilmiştir.

Türkçe alan yazındaki çalışmaların uluslararası alan yazına kıyasla nicelik açısından eksik olduğu varsayımından yola çıkılarak yapılan bu çalışmada, Türkçe literatürde açık alan rekreasyonu alanında yapılan çalışmaların şu özellikler doğrultusunda incelenmesi amaçlanmıştır.

- 2010-2023 yılları arasında kaç çalışma yayımlanmıştır?
- Çalışmaların yayımlandığı veri tabanlarının (Google Akademik, TR Dizin, Asos Index, CEEOL) dağılımı ne biçimdedir?
- Çalışmalar hangi dergilerde yayımlanmıştır?
- Çalışmaların araştırma türü (tez, araştırma makalesi vb.) nedir?
- Çalışmaların anahtar kelime dağılımı ne biçimdedir?

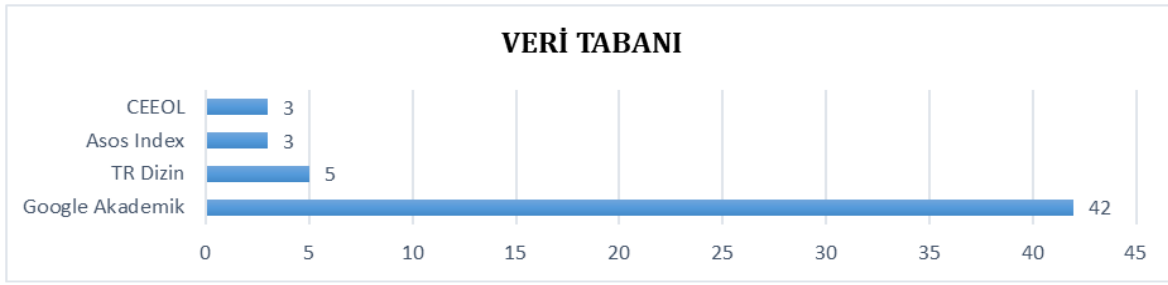
4. Bulgular

Grafik 1'e göre, açık alan rekreasyonu alanında yazılan

Grafik 1. Yıllara göre açık alan rekreasyonu konusunda veri tabanlarında yayımlanan çalışma sayısı

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Grafik 2. Veri tabanlarına göre yayımlanan çalışma sayısı

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

makalelerin yıllara göre dağılımlarına bakıldığında, en fazla makalenin 2019 yılında yazıldığı tespit edilmiştir. 2015 yılında ise 4 veri tabanında hiçbir çalışmaya rastlanmamıştır. Bununla birlikte 2019 yılından itibaren çalışma sayısında artış yaşandığı ve 2019 yılından 2022 yılına olan düşüşün ise Covid-19 nedeniyle olduğu tahmin edilmektedir. 2019 yılında 1, 2020 yılında 2, 2022 yılında da yine 2 çalışmanın 2019 yılı için hem Google Akademik hem de TR Dizin veri tabanlarında, 2020 yılı için hem Google Akademik hem de CEEOL ve Asos Index veri tabanlarında, 2022 yılı için ise hem Google Akademik hem de CEEOL ve TR Dizin veri tabanlarında rastlanmıştır. Grafik 2’de verilen bilgilere göre, açık alan rekreasyonu alanında yapılan çalışmaların veri

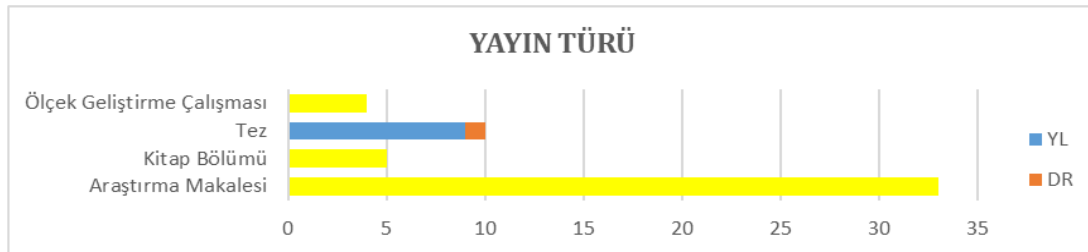
tabanlarına bakıldığında, en fazla çalışmanın 42 çalışma ile Google Akademik veri tabanında en az çalışmanın ise 3 çalışma ile Asos Index ve CEEOL veri tabanlarında olduğu saptanmıştır. Aras (2022) ile Saçlı ve Kahraman (2019) tarafından yapılan çalışmalara hem Google Akademik hem de TR Dizin veri tabanlarında, Gözen (2020) ile Ilgar Doğan ve Şahin (2022) tarafından yapılan çalışmalara hem Google Akademik hem de CEEOL ve son olarak Keçeci vd. (2020) tarafından yapılan çalışmaya da hem Google Akademik hem de Asos Index veri tabanlarında rastlanmıştır. Bu bulgulara göre, açık alan rekreasyonu alanında yapılan çalışmaların veri tabanlarına göre dağılımı, bu alandaki araştırmaların yaygınlığını ve erişilebilirliğini göstermektedir. Bu dağılım, araştırmaların hangi platformlarda daha fazla yer aldığını ve erişim imkanlarını ortaya koymaktadır. Çeşitli veri tabanlarında yer alan çalışmalar, bu alandaki araştırma faaliyetlerinin geniş bir kitleye ulaşmasını sağlamaktadır.

Şekil 1’de rekreasyon, açık alan rekreasyonu, doğa sporları, turizm, zaman kelimelerinin ön plana çıktığı tespit edilmiştir. İncelenen çalışma konuları, bu beş ana (rekreasyon, açık alan rekreasyonu, doğa sporları, turizm ve zaman) başlıkta kümelenmiştir. Ayrıca kelime bulutu aracılığıyla yapılan veri

görselleştirmesi, açık alan rekreasyonu ile uyumlu anahtar kelimelerin öne çıktığını göstermektedir. Veri görselleştirilmesi ile elde edilen kelime bulutunda, "rahatlık", "motivasyon", "maceracı", "festival", "zaman yönetimi", "yürüyüş", "risk", "deneyimleme" gibi terimler tespit edilmiştir. Bu bulgular açık alan rekreasyonunun hangi temalar ve terimler ile birlikte araştırıldığını göstermektedir.

Grafik 3’te yer alan yayın türüne göre yapılan kıyaslamaya göre, açık alan rekreasyonu alanında yapılan çalışmaların türüne bakıldığında, üzerinde en fazla çalışma yapılan türün 33 çalışma ile araştırma makalesi türü olduğuna, en az çalışma türünün ise 4 çalışma ile ölçek geliştirme çalışması olduğu tespit edilmiştir. Buna ek olarak araştırma kapsamında elde edilen çalışmalar ve araştırmalardan hiçbirinin bildiri olmadığı görülmektedir. Tablo 1’de yayımlanan araştırma makaleleri ve ölçek geliştirme çalışmalarının yayımlandığı dergi ve yayım sayılarına göre dağılımlarına yer verilmiştir. Buna göre, açık alan rekreasyonu alanında yazılan araştırma makaleleri ve ölçek geliştirme çalışmalarının yayımlandığı dergilere bakıldığında dergi seçiminin çok olduğu görülmektedir. Bununla birlikte açık alan rekreasyonu alanında yapılan çalışmaların çoğunlukla turizm, spor ve sosyal bilimler konulu dergilerde yayımlandığı tespit edilmiştir.

Tablo 2’de tez çalışmalarının üniversitelere göre dağılımına yer verilmiştir. Buna göre, açık alan rekreasyonu alanında yazılan tezlerin dağılımına bakıldığında Anadolu ve Batman üniversitelerinde ikişer Akdeniz, Balıkesir, Celal Bayar, Dokuz Eylül, Hacı Bayram Veli ve Kocaeli üniversitelerinde birer tez çalışmasına rastlanmıştır. Ayrıca tespit edilen tek doktora tezinin ise Kocaeli üniversitesinde yapıldığı tespit edilmiştir. Yapılan tezlerin çoğunlukla 2019 yılında olduğu görülmektedir. Tezler incelendiğinde, tezlerin açık alan rekreasyonuna katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesine odaklanılmıştır.

Grafik 3. Yayın türüne göre yayımlanan çalışma sayısı

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 2’de yazar, yayım yılı ve veri tabanları arasındaki sosyal ağa dair sonuçlara yer verilmiştir. Bu sonuçlara göre, 63 düğüm ve 106 bağlantıdan oluşan bir ağ olduğu belirlenmiştir. Bu düğümlere bakıldığında en büyük düğümün Google Akademik’te olduğu ve Ardahan, Coşkun, Kozak ve Metin, Çetinkaya ve Metin ile Google Akademik arasında, Aras, Ilgar Doğan ve Şahin ile 2022 yılı arasında güçlü bağlar, Coşkun, Kozak ve Metin ile 2014 ve Çetinkaya ve Kaplan, Gözen, Keçeci, Gözeller ve Sevil ile 2020 arasında güçlü bağlantılar tespit edilmiştir.

Şekil 3’te yazarların yıllara göre yayımlandığı çalışmalara dair elde edilen sosyal ağ analizine yer verilmiştir. Sonuçlara göre, 59 düğüm ve 53 bağlantıdan oluşan bir ağ olduğu tespit edilmiştir. Bu ağ incelendiğinde, Ardahan’nın hem 2012 hem de 2017 ile bağ kurduğu görülmektedir. Yazarların en çok 2019, 2021 ve 2022 yıllarında çalışmalar yaptığı tespit edilmiştir.

5. Sonuç ve Tartışma

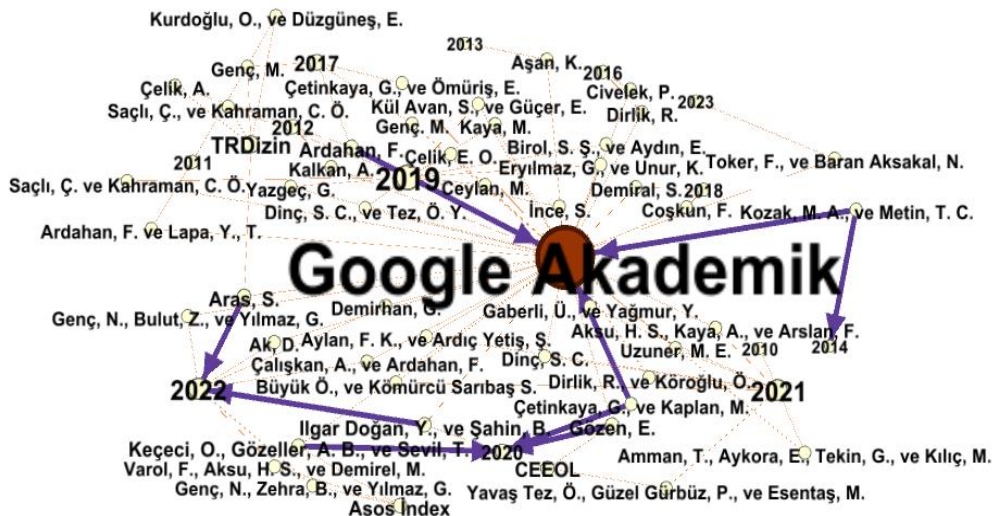
Açık alan rekreasyonunun Türkçe alan yazında yer alma durumunun incelendiği araştırma kapsamında başlık, anahtar kelimeler ve veri tabanları özelinde bibliyometrik araştırma yapılmış, 2010 ila 2023 yılları arasındaki çalışmalar analiz edilmiştir. Karşılaşılan tabloda 4 veri tabanında 53 çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmaların 2’si bibliyometrik analiz, 1’i doktora tezi, 9’u yüksek lisans tezi, 4’ü ölçek geliştirme çalışması, 5’i kitap bölümü ve 32’si ise araştırma makalesidir. Yapılan uluslararası taramalarda yalnızca Google Akademikte aynı yıl aralığında binlerce çalışma olması göz önünde bulundurulduğunda açık alan rekreasyonuna yönelik yapılmış Türkçe yayınların nicelik olarak sınırlı olduğu belirlenmiştir.

Türkçe literatür incelendiğinde, boş zaman, serbest zaman, ciddi boş zaman, rekreasyon, rekreasyon yönetimi, turizm, doğal çevre etkileşimi, gönüllü turizm, kırsal turizm, açık alan rekreasyonu ve sürdürülebilirlik kavramlarını birlikte ele alan çalışmalar yer aldığı belirlenmiştir. Açık alan rekreasyonunun sürdürülebilirlik kavramıyla bir arada ele alan çalışmada uluslararası yazın taranmıştır. 15 Nisan 2022 tarihinde Scopus veri tabanında yapılan bir inceleme, 1986-2022 yılları

arasında gerçekleştirilmiş çalışmaları inceler (Neşe vd., 2022). Bu inceleme sonucunda, rekreasyon, eğlence ve açık alan rekreasyonu kelimelerinin en çok kullanıldığı görülmüştür. Bu analiz, en fazla çalışmanın 2020 yılında 28 makale ile gerçekleştirildiğini gösterirken, Türkiye’nin ise 5 yayın sunduğunu ortaya koymuştur. Ancak Türkçe literatürün sınırlı olduğu da belirtilmiştir (Genç vd., 2022).

Rekreasyon alanında 1980-2019 periyodunda yayımlanan araştırmaların incelenmesi ve bu süre zarfındaki eğilimlerin belirlenmesi amacıyla yapılan araştırmada mevcut araştırmadan farklı olarak yine uluslararası literatür taranmıştır. Bulgular, rekreasyon kavramının yer aldığı yayınların 2010 yılından bu yana artış gösterdiği yönündedir. Yayınların büyük çoğunluğu (%96’sı) İngilizce olarak yazılmıştır (Rosenberg vd., 2000; Tekeli ve Bozkurt, 2021; Genç vd., 2023). İlgili bulgu Türkçe yayınların sınırlılığını da gözler önüne sermek bakımından önemlidir. Rekreasyon, eğlence ve açık alan rekreasyonu kelimelerinin en çok kullanıldığı belirlenmiş olsa da Türkçe literatürde sınırlılıklar oldukça fazladır (Gözen, 2020). Tekeli ve Bozkurt (2021) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, rekreasyon ve turizm konulu 1964 yılından 2021 yılına kadar inceleyen bir diğer bibliyometrik araştırmada Scopus veri tabanı taranmış ve 553 yayına ulaşılmıştır. Genel olarak artış gösterdiği tespit edilen yayın niceliği incelendiğinde tercih edilen dilin çoğunlukla yine İngilizce olduğu belirlenmiştir. Yine Bayrak ve Demirel (2023) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, 2003-2022 yılları arasında rekreasyon ve doğal çevre konularına yönelik çalışmaların bibliyometrik analizinin yapıldığı bir diğer çalışmada 291 çalışmaya ulaşılmış, 2018’den sonra çalışmaların niceliksel olarak artış gösterdiği tespit edilmiştir. Web of Science veri tabanını temel alan araştırmalar, doğal çevre ve rekreasyon konusunun önemini vurgulamak için daha fazla çalışma yapılmasını gerektiğini gösterir.

Ulusal yayınların taranmasını baz alan bir diğer araştırma olan gönüllü turizm kavramının incelenmesinde ise mevcut araştırmayla benzer şekilde ULAKBİM tarafından taranan çalışmalar ele alınmıştır. 45 makale bulunan çalışma 2000-

Şekil 2. Açık alan rekreasyonu üzerine çalışan yazar kümelerini yıllara göre gösteren ağ haritası (2010-2023)

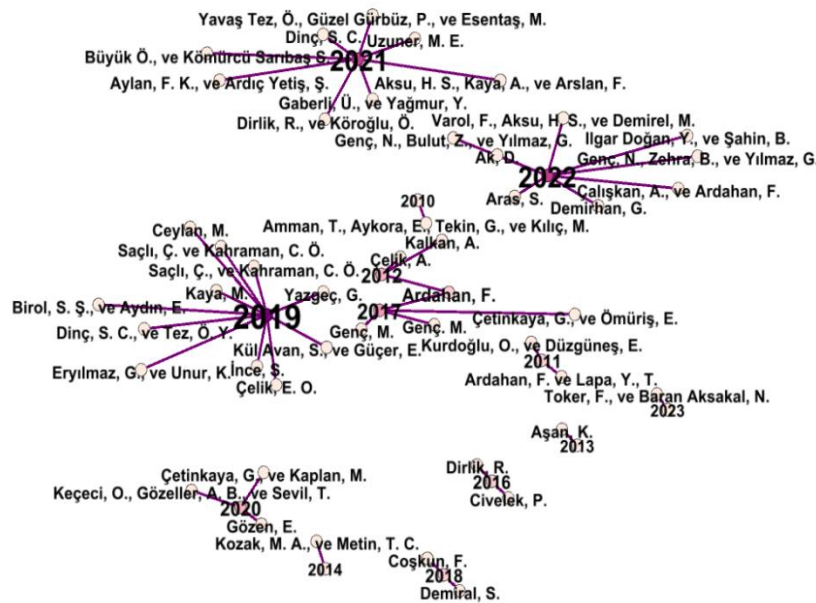
Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur

2020 yılları aralığını araştırmıştır (Güneş vd., 2022). Mevcut araştırma bulgularında vurgulanan yayın dili kısıtının aksine, çalışma Türkçe yayınların fazlalığından söz etmiştir. Ulusal yayınların, ulusal olması sebebiyle Türkçe yayınlanmış olması çalışmanın bulguları arasındadır ancak ilgili veri tabanı genel olarak bu doğrultuda yayın kabul almaktadır. Benzer şekilde ULAKBİM-TR dizininde taranan dergilerde 2000-2020 yılları arasında yayınlanan makalelerin bibliyometrik analizini hedefleyen bir çalışma, rekreasyon kavramını içeren 108 makaleye ulaşmıştır. Türkiye'de rekreasyon ile ilgili makale sayısı son 10 yılda hızla artmıştır. Bu makaleler genellikle sosyal bilimler ve özellikle turizm dergilerinde yayınlanmıştır (Güneş vd., 2021).

Boş zaman ve rekreasyon kavramlarının lisansüstü tezler çerçevesinde incelenmesini amaçlayan çalışmada Türkiye özelinde çalışılmıştır. 1987-2019 yılları arasında yazılmış 536 teze ulaşılmıştır. Beden eğitimi ve spor bilimleri, rekreasyon, peyzaj mimarlığı ve turizm alanlarında gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin sayısı diğer alanlara göre daha fazladır. Tezler, özellikle rekreasyon faaliyetleri ve rekreasyonel etkinlikler konularında yoğunlaşmıştır. Ayrıca, rekreasyon ve boş zaman kavramları sıklıkla turizm, spor ve peyzaj kavramlarıyla ilişkilendirilmiştir (Yersüren & Özel, 2020). Dolayısıyla rekreasyon kavramının alanda tanınırlığının, farklı disiplinlerle arasındaki iş birliğinin ve açık alan rekreasyonu gibi etkinlik bazlı faaliyetlerin görünürlüğünün artırılması gerektiği ilgili bulgu yoluyla göze çarpmaktadır. Boş zaman rekreasyon araştırmalarının eğiliminin ağırlıklı olarak pozitivist olduğu, ancak bu eğilimin son yıllarda düştüğü bir diğer çalışmada belirtilmiştir. Boş zaman ve rekreasyon konusundaki çalışmalar büyük oranda pragmatist/işlevselci perspektifte ele alınmıştır (Çıvık & Emir, 2021). Journal of Leisure Research dergisi tarafından 1970-2019 yılları arasında yayımlanan 1134 çalışma, bibliyometrik açıdan incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda,

öne çıkan konunun "psikolojik yapı" olduğu belirlenmiştir. Çalışmaların özet ve anahtar kelimeler bölümünde en çok kullanılan kelimenin "serbest zaman" olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmanın, alandaki literatür boşlukları hakkında önemli bilgiler sunacağı ve gelecekteki trendlerin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir (Yerlisu Lapa & Köse, 2021). Bu çalışma, ciddi boş zamanla ilgili yapılan çalışmaların bibliyometrik analizini amaçlamaktadır. Scopus veri tabanında, teorinin ortaya atıldığı 1973 yılından günümüze 2022 yılına kadar olan çalışmalar incelenmiştir. Araştırmacılar, 458 adet çalışmaya ulaşmış olup, 1996-2022 yılları arasında "Rekreasyon" ve "Ciddi Boş Zaman" anahtar kelimelerinin kullanıldığı 51 çalışma ile "Turizm" ve "Ciddi Boş Zaman" anahtar kelimelerinin kullanıldığı 54 çalışmanın yayımlandığını belirtmektedir (Kurt Dündar & Gülcan, 2022).

Son olarak, rekreasyon yönetimi alanında son 5 yılda yazılan makalelerin bibliyometrik özelliklerini incelemeyi hedefleyen bir çalışmada, Dergipark veri tabanından 10-17.08.2022 tarihleri arasında erişilen 461 makale içerisinden 30 tanesi seçilmiştir. Bu araştırma, rekreasyon yönetimi alanında en fazla makalenin 2021 yılında yazıldığını ve çoğunluğunun 'Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi'nde yayımlandığını göstermiştir. Bu makalelerde genellikle nicel araştırma yöntemleri kullanılmış ve rekreasyon yönetimi ile rekreasyon ve turizm işletmeciliği bölümlerinin müfredatları, eğitimleri ve programları karşılaştırılmıştır (Eban, 2022). Ayrıca, yükseköğretim kurumu veri tabanında, turizm konusunda değerlendirilebilecek ve erişime açık olan farklı dergi ve kongrelerde yayımlanan çalışmalara içerik analizi yapılmıştır. 113 akademik yayın ile içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de turizm alanında birçok bibliyometrik çalışma yapılmış ve bu çalışmaların birçok değişikliğe göre bibliyometrik analizlerle gerçekleştirildiği belirlenmiştir (Ünal & Çelen, 2021). Ayrıca, Dergipark'ta yayınlanan kırsal turizm konulu araştırmalarda, 30 Haziran 2021 tarihine kadar

Şekil 3. Açık alan rekreasyonu üzerine çalışan yazarlar ve çalışmaların yıl verilerine göre bibliyometrik ağırlıklara dair ağ haritası (2010-2023)

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur

yayınlanmış dergilerden toplanan verilere göre, 142'si Türkçe ve 10'u İngilizce olmak üzere toplam 152 makale tespit edilmiştir (Demir & Aracı, 2022)

5.1. Pratik Çıkarımlar

Türkiye'deki açık alan rekreasyonuna ilişkin yapılan çalışmaların sayısının nicelik olarak sınırlı olması, bu alanda derinlemesine araştırmaların önemini vurgulamaktadır. Mevcut çalışmaların disiplinler arası çeşitliliği (doktora tezleri, yüksek lisans tezleri, ölçek geliştirme çalışmaları, kitap bölümleri ve araştırma makaleleri) hem araştırmacılara hem de uygulayıcılara zengin bir perspektif sunarken, Türkiye'de bu alandaki potansiyelin tam olarak keşfedilmediğini göstermektedir. Bu çalışma, boş zaman, serbest zaman, ciddi boş zaman, rekreasyon yönetimi, turizm ve doğal çevre etkileşimi gibi temaları kapsayan Türkçe literatürdeki mevcut çalışmaları inceleyerek, açık alan rekreasyonunun toplum ve sektör üzerindeki etkilerini ele almaktadır.

Mevcut çalışmada, bulgularımız, açık alan rekreasyon aktivitelerinin bireylerin fiziksel ve zihinsel sağlığı üzerindeki olumlu etkilerini, sosyal bağları güçlendirme ve çevresel bilincin artırılması gibi toplumsal faydalarını ortaya koymaktadır. Açık alan rekreasyonunun sektörel etkisi, turizm gelirlerinin artırılması, yerel ekonomilerin canlandırılması ve sürdürülebilir turizm pratiklerinin teşvik edilmesi şeklinde kendini göstermektedir. Türkiye'deki ve uluslararası literatürdeki çalışmalardan elde edilen bulgular ışığında, açık alan rekreasyonunun ülkenin turizm stratejilerinde önemli bir yer tutması ve bu alanda yapılan yatırımların hem ekonomik hem de sosyal getiriler açısından değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Bu çerçevede, Türkiye'deki araştırmacılara uluslararası çalışmalardan yararlanarak kendi araştırmalarını genişletme ve uluslararası iş birlikleri kurma fırsatı sunulurken, bu alanda yapılacak daha fazla çalışmanın, açık alan rekreasyonunun toplumsal ve ekonomik potansiyelini daha iyi anlamamıza ve bu potansiyeli maksimize etmeye yönelik politikalar geliştirmemize olanak tanıyacağı vurgulanmalıdır. Dolayısıyla, açık alan rekreasyonunun incelenmesi, sadece akademik bir çaba olmanın ötesinde, sektöre ve topluma yönelik somut katkılar sağlayabilecek pratik uygulamaların ve politikaların geliştirilmesine temel teşkil etmelidir. Bu bağlamda, araştırma bulgularımız, sektör profesyonelleri, politika yapımcılar ve toplum liderleri için değerli bir kaynak oluşturarak, açık alan rekreasyonunun toplumsal ve ekonomik faydalarını maksimize etme yolunda önemli bir adım atılmasını sağlayabilir.

Bu araştırma, Türkçe literatürde açık alan rekreasyonu konusundaki çalışmaların 2010 yılından itibaren artan akademik ilgiyle birlikte 2019 yılında zirveye ulaştığını göstermektedir. Ancak, Covid-19 pandemisi nedeniyle 2020 ve 2022 yılları arasında bir düşüş yaşanmıştır. Bu durum, gelecekteki araştırmalar için önemli teorik çıkarımlar sunmaktadır.

Veri tabanları analizinde, çalışmaların büyük çoğunluğunun Google Akademik'te yayımlandığı, Asos Index ve CEEOL'de ise az sayıda çalışmanın yer aldığı tespit edilmiştir. Bu bulgu,

veri tabanı çeşitliliğinin artırılması gerekliliğini vurgulamaktadır. Anahtar kelimeler "rekreasyon", "açık alan", "doğa sporları" ve "turizm" gibi konuların öne çıktığını göstermektedir ve bu temaların gelecekteki araştırmalarda odak noktası olması önerilmektedir. Çalışmaların türlerine bakıldığında, araştırma makalelerinin baskın olduğu, ölçek geliştirme çalışmalarının ise nadir olduğu görülmüştür. Bu durum, metodolojik çeşitliliğin artırılması gereğini ortaya koymaktadır. Yayınların turizm, spor ve sosyal bilimler dergilerinde yoğunlaştığı göz önüne alındığında, bu dergilerin açık alan rekreasyonu konusundaki akademik tartışmalar için önemli platformlar olduğu anlaşılmaktadır. Tez çalışmaları, özellikle Anadolu ve Batman üniversitelerinde yoğunlaşmış olup, 2019 yılında artış göstermiştir. Bu tezler, açık alan rekreasyonuna katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerine odaklanmaktadır. Sosyal ağ analizleri, belirli yıllar ve yazarlar arasında güçlü bağlantılar olduğunu ve Google Akademik'in bu alandaki en büyük düğüm olduğunu ortaya koymuştur. Bu, akademik işbirliklerinin ve ağların önemini vurgulamaktadır.

Sonuç olarak bu araştırma, açık alan rekreasyonu konusundaki Türkçe literatürün daha fazla çeşitlenmesi ve derinlemesine incelenmesi gerektiğini göstermektedir. Rekreasyon kavramlarının farklı disiplinlerle ilişkilendirilmesi ve disiplinler arası çalışmaların teşvik edilmesi, teorik anlayışların genişletilmesine ve pratik uygulamalarda yenilikçi çözümler geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

5.2. Sınırlılıklar ve Gelecek Çalışmalar için Öneriler

Bu araştırma 2010-2023 yılları arasında ve Google Akademik, TR Dizin, Asos Index, CEEOL veri tabanları özelinde sınırlandırılmıştır. Araştırma sonucunda Türkçe literatürde açık alan rekreasyonuna yönelik 53 çalışmaya rastlanmıştır. Türkçe alan yazında uluslararası literatürle kıyaslandığında açık alan rekreasyonuna yönelik çalışmaların nicelik olarak oldukça yetersiz olduğu belirlenmiştir. İlerleyen çalışmaların açık alan rekreasyonunu inceleme gereksinimine yanıt vermesi önerilmektedir. Bununla birlikte rekreasyon bilimi ile ilişkili alan ve konularda da daha fazla ve derinlemesine araştırmaların yapılması önerilmektedir. Ayrıca araştırmacıların, açık alan rekreasyonu konusunda ölçme araçlarının geliştirilmesi ve bu sayede ulusal literatürde de daha fazla araştırma ve çalışmalarının olması sağlanabilir.

Etik Beyan: Bu çalışma bibliyografi türünde bir çalışma olduğu için etik kurul iznine ihtiyaç yoktur. Aksi bir durumun tespiti halinde TO&RE Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarına aittir.

Yazar Katkı Beyanı: 1. Yazarın katkı oranı %49, 2. Yazarın katkı oranı ise %51'dir.

Çıkar Beyanı: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Kaynakça

- Ak, D. (2022). Uşak kent merkezinde bir açık alan rekreasyon kaynağı olarak bazı orman içi dinlenme yerlerinin mevcut rekreasyon potansiyellerinin güzellik yöntemi ile değerlendirilmesi. *International Journal of Contemporary Tourism Research*, 6(2), 148-161. <https://doi.org/10.30625/ijctr.1150694>
- Andkjær, S. (2008). *FriLuftsLiv i Danmark. Unges deltagelse i*

- friluftsliv set i kulturelt perspektiv*. Doktora Tezi, Institute of Sports Science and Clinical Biomechanics.
- Andre, E., Williams, N., Schwartz, F., & Bullard, C. (2017). Benefits of Campus Outdoor Recreation Programs: A Review of the Literature. *Journal of Outdoor Recreation, Education, and Leadership*, 9, 15-25. <https://doi.org/10.18666/JOREL-2017-V9-I1-7491>.
- Ardahan, F. (2012). Duygusal zekâ ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin doğa sporu yapanlar örneğinde incelenmesi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 3(3), 20-33.
- Ardahan, F., & Lapa, T. Y. (2011). Açık alan rekreasyonu: bisiklet kullanıcıları ve yürüyüşçülerin doğa sporu yapma nedenleri ve elde ettikleri faydalar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1327-1341.
- Aras, S. (2022). İklim Değişikliğinin Turizm ve Açık Alan Rekreasyonuna Etkisinin İncelenmesi. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 10(4), 3645-3661.
- Bayrak, A., & Demirel, M. (2023). Web of science veri tabanında yayımlanan rekreasyon ve doğal çevre etkileşimi konulu makalelerin bibliyometrik analizi. *Sportive*, 6(1), 28-39.
- Bell, S., Tyrväinen, L., Sievänen, T., Pröbstl, U., & Simpson, M. (2007). Outdoor recreation and nature tourism: A European perspective. *Living Reviews in Landscape Research*, 1(2), 1-46.
- Biol, S. Ş., & Aydın, E. (2019). Açık alan rekreasyonunda kent merkezlerine yenilikçi bir yaklaşım: millet bahçeleri. *Journal of International Social Research*, 12(66).
- Thompson Coon, J., Boddy, K., Stein, K., Whear, R., Barton, J., & Depledge, M. H. (2011). Does participating in physical activity in outdoor natural environments have a greater effect on physical and mental wellbeing than physical activity indoors? A systematic review. *Environmental science & technology*, 45(5), 1761-1772. <https://doi.org/10.1021/es102947t>
- Çelik, E. O. (2019). *Dağcılık sporu ile uğraşan bireylerin doğaya bağlılık, bilinçli farkındalık, öz kontrol düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Çetinkaya, G., & Kaplan, M. (2020). Açık alan rekreasyon etkinliği olarak piknik yapan bireylerin çevre tutum ve davranışlarının incelenmesi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 7(4), 642-664.
- Çıvık, B., & Emir, O. (2021). Boş zaman ve rekreasyon konulu lisansüstü tezlerde araştırma paradigması eğilimi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 9(3), 2186-2202.
- Cordell, H. K. (2012). Outdoor recreation trends and futures: A technical document supporting the forest service 2010 rpa assessment. General technical report SRS-150Asheville, NC: U.S. Department of Agriculture Forest Service, Southern Research Station.
- Demir, M., & Aracı, S. (2022). Bibliometric analysis of studies on rural tourism with a critical perspective. *Journal of Applied Tourism Research*, 3(1), 25-36
- Demiral, S. (2018). *Açık alan rekreasyonuna katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi: Şavşat-Karagöl örneği*. Yüksek Lisans tezi, Batman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Batman.
- Diñç, S. C. (2021). Açık alan rekreasyonu kapsamında doğa macera eğitim paradigması. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 7(2), 348-377.
- Doğan, Y. I., & Şahin, B. (2022). Açık rekreasyon alanı ziyaretçilerinin aktivitelere katılım durumlarına göre yenilenme deneyimi ve deneyimleme kalitesi düzeylerinin incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3).
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
- Eban, F. (2022). Rekreasyon yönetimi alanında yapılmış akademik çalışmaların bibliyometrik analizi. *Turizm Ekonomi ve İşletme Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 162-174.
- Eryılmaz, G., & Unur, K. (2019). Açık alan rekreasyon etkinliklerine katılan bireylerin pozitif ve negatif duygu durumlarının karşılaştırılması. *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 3(4), 562-578.
- Frances, K. (2006). Outdoor Recreation as an Occupation to Improve Quality of Life for People with Enduring Mental Health Problems. *The British Journal of Occupational Therapy*, 69, 182-186. <https://doi.org/10.1177/030802260606900406>.
- Genç, N., Bulut, Z., & Yılmaz, G. (2022). Açık alan rekreasyonu ve sürdürülebilirlik kavramlarını bir arada kullanan uluslararası çalışmaların bibliyometrik analizi. *To & Re* 2022, 4 (1) 42-49.
- Genç, N., Yılmaz, G., & Taştan, Z. (2023). The historical journey of recreation research: A bibliometric study (1955-2022). *Journal of ROL Sport Sciences*, 1022-1039.
- Godbey, G. (2009). Outdoor recreation, health, and wellness: Understanding and enhancing the relationship. *Resources For The Future. RFF Discussion Paper*, 09(21). <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1408694>
- Godbey, G., Crawford, D. W., & Shen, X. S. (2010). Assessing hierarchical leisure constraints theory after two decades. *Journal of Leisure Research*, 42(1), 111-134. <https://doi.org/10.1080/00222216.2010.11950197>
- Gözen, E. (2020). Rekreasyon Bilim Alanının Geçmişten Günümüze Bibliyometrik Analizi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 19(2) 572-588.
- Güneş, S. G., Varol, F., & Aksu, H. S. (2021). TR dizinde taranan dergilerde yayımlanan rekreasyon konulu makalelerin bibliyometrik analizi. *Co-Editors*, 1, 305-209.
- Güneş, S.G., Gündoğdu K., & Aksu, H. S. (2022). ULAKBİM tarafından taranan ulusal hakemli dergilerde yayımlanmış Gönüllü Turizm Konulu Makalelerin Bibliyometrik Analizi. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences (ATRSS)*, 5(1), 1-15
- Hjerpe, E. E. (2018). Outdoor recreation as a sustainable export industry: A case study of the boundary waters wilderness. *Ecological Economics*, 146, 60-68.
- Holmes, T. P., Bowker, J. M., Englin, J., Hjerpe, E., Loomis, J. B., Phillips, S., & Richardson, R. (2016). A synthesis of the economic values of wilderness. *Journal of Forestry*, 114(3), 320-328. <https://doi.org/10.5849/jof.14-136>
- Humagain, P., & Singleton, P. A. (2023). Exploring tourists' motivations, constraints, and negotiations regarding outdoor recreation trips during COVID-19 through a focus group study. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 36, 100447. <https://doi.org/10.1016/j.jort.2023.100626>
- İnce, S. (2019). *Rekreasyonel açık alanların kullanıcı kısıtlayıcılarının belirlenmesi: Ankara Altınpark örneği*. Yüksek Lisans tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.
- Keçeci, O., Gözeller, A. B., & Sevil, T. (2020). Doğa mı yoksa insan mı daha tehlikeli? Doğa yürüyüşlerinde risk faktörlerinin belirlenmesi. *Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi*, 2(1), 18-26.

- Kocalar, A. C. (2020). Rekreasyon/rekreatif-oyun-spor alanlarının (ROSA) kentsel tasarımı ve planlanması (uygulama örnekleri). *İdealkent*, 11(31), 2054-2083.
- Kurt Dündar, A., & Gülcan, B. (2022). Turizm ve Rekreasyonda Stebbins'in Ciddi Boş Zaman Teorisinin Bibliyometrik Analizi. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(9), 1235-1248.
- Məmmədov, V., Mustafayev, M., & Mehdizadə, R. (2022). Yaşllaşdırılmış məkanların landşaft dizaynının həllinin formalaşmasına təsir edən amillər. *Adau-Nun Elmi Əsərləri*, 30-37. <https://doi.org/10.30546/2790-5799.2.2022.30-37>.
- Nordh, H., Vistad, O. I., Skår, M., Wold, L. C., & Bærum, K. M. (2017). Walking as urban outdoor recreation: Public health for everyone. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 20, 60-66. <https://doi.org/10.1016/j.jort.2017.09.005>
- Paluska, S., & Schwenk, T. (2000). Physical Activity and Mental Health. *Sports Medicine*, 29, 167-180. <https://doi.org/10.2165/00007256-200029030-00003>.
- Pröbstl, U., Wirth, V., Elands, B. H., & Bell, S. (Eds.). (2010). *Management of recreation and naturebased tourism in European forests*. Springer Science & Business Media, New York.
- Rosenberger, R. S., & Loomis, J. B. (2000). Using meta-analysis for benefit transfer: In-sample convergent validity tests of an outdoor recreation database. *Water Resources Research*, 36(4), 1097-1107.
- Saçlı, Ç., & Kahraman, C. Ö. (2019). Açık alan rekreasyonu olarak yamaç paraşütü etkinliğine katılanların motivasyonları ve etkinlik memnuniyetlerinin belirlenmesi: Arsuzfest örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(4), 1249-1269.
- Shores, K. A., Scott, D., & Floyd, M. F. (2007). Constraints to outdoor recreation: A multiple hierarchy stratification perspective. *Leisure sciences*, 29(3), 227-246. <https://doi.org/10.1080/01490400701257948>
- Tb, S. (2023). The Benefit of Outdoor Activity for Child Development. *Annals of Physiotherapy & Occupational Therapy*, 5(4), 1-10. <https://doi.org/10.23880/aphot-16000241>
- Tekeli, M., & Bozkurt, İ. (2021). Rekreasyon ve turizm: Scopus veri tabanına dayalı bibliyometrik bir analiz. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(5), 1291-1308.
- Ünal, A., & Çelen, O. (2021). Türkiye'de turizm konulu yayımlanmış bibliyometrik çalışmaların analizine yönelik bir araştırma. *Pearson Journal of Social Sciences & Humanities*, 6(16), 267-295.
- White, E. M., Bowker, M., Askew, A. E., Langner, L. L., Arnold, J. R., & English, D. (2016). Federal outdoor recreation trends: effects on economic opportunities. Report prepared for the National Center for Natural Resources Economic Research (NCRER). NCRER Working Paper Number 1.
- Yazgeç, G. (2019). *Doğa ve macera rekreasyonu etkinliklerine katılan bireylerin serbest zaman doyumu ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi: Fethiye destinasyonu örneği*. Yüksek Lisans tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Yerlisu Lapa, T., & Köse, E. (2021). Geçmişten günümüze serbest zaman çalışmalarının bibliyometrik analizi: journal of leisure research örneği. *Spor Bilimleri Dergisi / Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 32(1), 38-52. <https://doi.org/10.17644/sbd.790765>
- Yersüren, S., & Özel, Ç. H. (2020). Boş zaman ve rekreasyon konulu tezler üzerine bibliyometrik bir çalışma. *Türk Turizm*

Araştırmaları Dergisi, 4(2), 1139-1159.

Extended Abstract

In the last 20 years, research on outdoor recreation in Turkey has intensified, but it is a subject that has been researched on quite a few compared to foreign literature. In the Turkish literature, there are studies on important information about patterns and trends in outdoor recreation (Ak, 2022; Ardahan & Lapa, 2011; Birol & Aydın, 2019; Çetinkaya & Kaplan, 2020). For example, outdoor recreation in Turkey is now characterized by shorter trips, preferably to closer areas, rather than long distances and trips to untouched and pristine environments (Demiral, 2018; Dinç, 2021). Identification studies on outdoor recreation areas have also been conducted (Eryılmaz & Unur, 2019; İnce, 2019; Kaya, 2019). Recent research focuses on how exposure to nature positively affects people and thus contributes to the health of the population in general (Ardahan, 2012; Çelik, 2019; İlgar Doğan & Şahin, 2022; Yazgeç, 2019).

To understand the current state and development of a recreational area, a science-based approach to landscape and urban reconstruction is needed (Məmmədov et al., 2022). Accordingly, for the proper use of a recreational area, the current state and potential of the area should be examined in detail and cities should be planned to promote healthy living (Kocalar, 2020). In the light of this information, the theoretical, theoretical and conceptual status of the area is determined and a situation assessment is made (Yersüren & Özel, 2020). With this review, the methods used in outdoor recreation research and what kind of developments and progress have been made in this field can be determined. It also provides a basis for the development of innovative methods and techniques and guides future research. This review, which can be done using bibliometric methods, was also used in the current study. The data at the heart of bibliometric analysis tend to be large (e.g., hundreds, if not thousands) and objective (e.g., number of citations and publications, occurrence of keywords and topics), but their interpretation is often based on both objective (e.g., performance analysis) and subjective (e.g., thematic analysis) considerations. It is generated through deliberate techniques and procedures. Bibliometric analysis is used for the meaningful evaluation of unstructured big data and the analysis of scientific knowledge and evolutionary nuances (Donthu et al., 2021). In this direction, in this study, by searching the keyword "outdoor recreation" in Google Scholar, CEEOL, TrDizin Asos Index databases, the studies on outdoor recreation were examined in terms of "database of publication", year, published journal, type and keyword bibliometric features by bibliometric analysis method.

Within the scope of the research examining the coverage of open space recreation in the Turkish literature, bibliometric research was conducted in terms of title, keywords and databases, and studies between 2010 and 2023 were analyzed. In the table, 53 studies were found in 4 databases. Of these studies, 2 were bibliometric analyses, 1 was a doctoral dissertation, 9 were master's theses, 4 were scale development studies, 5 were book chapters and 32 were research articles. Considering that there are thousands of studies in the same

year range only in Google Scholar in international scans, it was determined that Turkish publications on outdoor recreation are limited in quantity. The data obtained were analyzed in Gephi 0.10 and Microsoft PowerPoint applications.

It is stated that studies on outdoor recreation in Turkish literature are limited in terms of quantity. This is an indication that more research is needed in this field. In addition, the diversity of existing studies (doctoral dissertations, master's theses, scale development studies, book chapters and research articles) offers different perspectives to researchers and practitioners. Although national publications are limited, there are thousands of studies on this topic in the international literature. This provides an opportunity for researchers in Turkey to expand their own research by drawing on international studies and to establish international collaborations. It is seen that various topics such as leisure, free time, serious leisure, recreation management, tourism, natural environment interaction are addressed in the Turkish literature. This diversity provides a broad spectrum for researchers to conduct interdisciplinary studies in these areas.

The frequent use of concepts such as recreation, leisure, outdoor recreation can contribute to the creation of a conceptual framework in these areas. Researchers can develop theoretical models and frameworks by examining these concepts in more depth. Since 2010, the increase in publications shows a growing interest in the field of recreation and developments in this field. These trends can be important for identifying future research topics and for policy makers. The association of recreation and leisure concepts with different disciplines such as tourism, sports and landscape architecture emphasizes the importance of interdisciplinary studies in these fields. This approach can allow for the expansion of theoretical understandings and the development of innovative solutions in practical applications.

This research was limited to the years 2010-2023 and Google Scholar, TR Index, Asos Index, CEEOL databases. As a result of the research, 53 studies on open space recreation were found in the Turkish literature. When compared with the international literature, it was determined that the number of studies on outdoor recreation in the Turkish literature is quite insufficient in terms of quantity. It is suggested that future studies should respond to the need to examine outdoor recreation. In addition, it is recommended that more and in-depth research should be conducted in areas and subjects related to recreation science. In addition, researchers can develop measurement tools on outdoor recreation and thus, more research and studies can be provided in the national literature.